

Znanstvena akademija za preventivnu medicinu

Kroatisch

Informativni tekstovi iz knjižice s bonovima Zdravlje za roditelje i djecu Verzija 2020.

Zašto ste dobili knjižicu s bonovima „Zdravlje za roditelje i djecu” i što piše u njoj?

S ovom knjižicom s bonovima besplatno dobivate najvažnija cijepljenja za vaše dijete. Svakako ponesite sa sobom ovu knjižicu kada idete pedijatru ili liječniku obiteljske medicine. S bonovima u ovoj knjižici u ljekarni ćete dobiti besplatna cjepiva, a kod liječnika besplatno cijepljenje. Tako će vaše dijete dobiti sigurnu zaštitu od najvažnijih zaraznih bolesti.

Prijevod najvažnijih tekstova iz ove knjižice pronaći ćete ovdje:

Na stranici 4 piše:

Kako se koristiti knjižicom s bonovima

Ova knjižica Zdravlje vrlo je dragocjena za vas i vaše dijete. Sadržava bonove čija ukupna vrijednost prelazi 900 eura. Bonovi omogućuju besplatna cijepljenja vašeg djeteta u organizaciji pokrajina, države i zdravstvenog osiguranja. Kako biste mogli iskoristiti bonove, svoje dijete morate prijaviti za akcije besplatnog cijepljenja te ga dati unijeti u štajersku bazu podataka o cijepljenju.

Molimo vas da u tu svrhu u cijelosti i čitljivo popunite upitnik s desne strane i da ga potpišete u kućici dolje desno. Liječnik ili bolničko osoblje otrgnut će taj list. U knjižici ostaje samo preslika. Tek kada to učinite, prijavili ste svoje dijete i možete početi koristiti knjižicu. Kada u ljekarni podižete cjepivo, ljekarna će iz knjižice otrgnuti odrezak s bonom „Recept“. Prilikom cijepljenja u ordinaciji, otrgnut će se bonovi „Bon za cijepljenje“ i „Potvrda cijepljenja“. Time se jamči da niti u ljekarni niti u liječničkoj ordinaciji ne morate platiti ta cijepljenja. Odrezak „Obavijest o cijepljenju“ ostaje u knjižici kako biste znali koje je cjepivo vaše dijete primilo, u kojem trenutku i od koga. Ne ponesete li knjižicu sa sobom u ljekarnu, cjepivo možete dobiti samo uz privatni recept i na vlastiti trošak. Ako ste zaboravili knjižicu, i u liječničkoj ordinaciji morat ćete platiti naknadu za cijepljenje. No, ako naknadno donesete knjižicu, liječnik i ljekarna vam vraćaju novac. Bonovi vrijede u pedijatrijskim ordinacijama i ordinacijama obiteljske medicine kao i u svim okružnim poglavarstvima (sanitetskim službama) u Štajerskoj, u pokrajinskoj stanici za cijepljenje i u Uredu za zdravstvo Gradske uprave grada Graza.

Pozor: Već odvojeni bonovi ne vrijede i ne možete ih iskoristiti!

Molimo vas da na cijepljenje svakako ponesete i knjižicu cijepljenja!

Na stranici 6 piše:

Potvrda i izjava skrbnika

Akcija besplatnog cijepljenja i baza podataka o cijepljenju:

Potvrđujem da sam svoje dijete prijavio u bazu podataka o cijepljenju i za akcije besplatnog cijepljenja u organizaciji pokrajine Štajerske. To mi omogućuje automatsko sudjelovanje u akcijama besplatnog cijepljenja koje organizira Štajerska. Cjepiva i cijepljenja kod liječnika besplatna su. Cjepiva koja se dobivaju u okviru pokrajinskih akcija besplatnog cijepljenja svake se godine usklađuju s važećim preporukama austrijskog plana cijepljenja. Primam na znanje i dopuštam da se osobni podatci i podatci o cijepljenju koji su nužni za provedbu i obračun akcija besplatnih cijepljenja elektronički obrađuju i pohranjuju u bazi podataka o cijepljenju koju vodi pokrajina Štajerska. Ako nisam suglasan s elektroničkom obradom podataka, ja, odnosno moje dijete ne možemo sudjelovati u akcijama besplatnog cijepljenja. Moji podatci u bazi podataka o cijepljenju upotrebljavaju se isključivo za akcije besplatnog cijepljenja i za informativni servis Roditelji-dijete (vidi dolje). Suglasan sam s time da liječnici i zdravstvene ustanove koje su uključene u štajersku mrežu cijepljenja imaju pravo na uvid, tj. na telefonske informacije o tome koja su cijepljenja za moje dijete evidentirana u bazi podataka o cijepljenju. Podnesem li pisani zahtjev, dobit ću informacije o tome koji su moji i djetetovi podatci pohranjeni u štajerskoj bazi cijepljenja. Sebe, tj. svoje dijete mogu u bilo kojem trenutku pisanim putem odjaviti s akcija besplatnih cijepljenja i iz baze podataka o cijepljenju. Detaljnije informacije o zaštiti podataka iz baze podataka o cijepljenju pokrajine Štajerske dostupne su na www.vorsorgemedizin.st. Potvrđujem da sam preuzeo knjižicu s bonovima „Zdravlje za roditelje i dijete 2020.“ koja sadržava bonove za besplatna cijepljenja, da su moji podatci potpuni i točni i da za gore navedeno dijete još nisam dobio knjižicu s bonovima za cijepljenje. Primam na znanje da ako npr. izgubim knjižicu nemam pravo na novu knjižicu i da sam dužan nadoknaditi Štajerskoj troškove, u slučaju da nabavim novu knjižicu. U tom slučaju sam plaćam cjepiva i cijepljenja.

Informativni servis Roditelji-dijete: Podacima koji su pohranjeni u bazi podataka o cijepljenju pokrajine Štajerske koristi se i Informativni servis Roditelji-dijete: Informativni servis dostavljać će mi redovito, u pisanom obliku, besplatne informacije o preporučenim terminima pregleda i cijepljenja te o zdravstvenoj skrbi za dijete. Suglasan sam s time da me se redovito, u pisanom obliku, besplatno informira o terminima pregleda i cijepljenja te o zdravstvenoj skrbi za dijete. U svakom trenutku se mogu odjaviti s Informativnog servisa Roditelji-dijete, što

ne utječe na pravo sudjelovanja u akcijama besplatnog cijepljenja. Suglasan sam s time da moj liječnik, odnosno zdravstvena ustanova, mogu mene, tj. moje dijete odjaviti s Informativnog servisa, ako za to postoje osobni ili medicinski razlozi te s time da se promjene mojih podataka koje su važne za program cijepljenja ili zdravstvenu knjižicu za majku i dijete dostavljaju Informativnoj službi i službi za cijepljenje.

Važno: Odresci s bonovima vrijede samo ako su odvojeni neposredno u liječničkoj ordinaciji ili ljekarni. Prilikom transporta od ljekarne do liječničke ordinacije cjepivo treba držati na hladnom, no ono se ne smije smrznuti!

Podsjetnik za liječnike: Svi podatci moraju biti potpuni i čitljivi. Kako bi se bonovi mogli predati i obračunati, prednja stranica obavezno mora sadržavati potpis preuzimatelja (u pravilu majka), pečat liječničke ordinacije te potpis liječnika. Molimo vas da izvornik upitnika izvadite iz knjižice i da ga odmah pošaljete na Znanstvenu akademiju za preventivnu medicinu, Radetzkystraße 9/1, 8010 Graz. Imate li pitanja, nazovite nas: tel. 0316/829727, faks 0316/831411, e-adresa: akademie@vorsorgemedizin.st

Na stranici 9 piše:

Samo cijepljenje pruža dovoljnu zaštitu: Pravovremeno!

Kod mnogih teških zaraznih bolesti (infekcija) ne može se liječiti uzrok, već se samo mogu ublažiti znakovi, tj. simptomi bolesti. To vrijedi za školsku medicinu i za takozvanu „komplementarnu medicinu“. Stoga je cijepljenje jedina učinkovita zaštita. Iz tog razloga pravovremeno cijepljenje ima posebno važnu ulogu! „Preporučeni termini cijepljenja“ usklađeni su s najnovijim spoznajama u medicinskoj znanosti. To su preporuke za najbolje vrijeme za cijepljenje. Propusti li se neko cijepljenje iz bilo kojeg razloga, ono se može nadoknaditi u sljedećem najranijem mogućem terminu. Obratite se svojem liječniku koji će vas detaljnije informirati.

Dolje se nalazi pregled cjepiva i preporučenih termina cijepljenja.

Na stranicama 15 do 18 piše:

Informacije o cijepljenju Stručnog odjela Zdravlje i upravljanje njegom

BESPLATNA CIJEPLJENJA ZA DOJENAČAD I MALU DJECU

S bonovima u ovoj knjižici sva djeca mogu dobiti sljedeća besplatna cijepljenja:

šesterostruko cjepivo, tj. cjepivo 6 u 1 (difterija, tetanus, dječja paraliza, hripavac, Haemophilus influenzae B, hepatitis B), kombinirano cjepivo protiv ospica, zaušnjaka, rubeole (MMR), cjepivo protiv rotavirusa (oralno cijepljenje), konjugirano cjepivo protiv pneumokoka (PNC). Kod ovih cijepljenja potrebno je cijepljenje provesti više puta, odnosno potrebno je docjepljivanje kako bi se osigurala sigurna i dugotrajna zaštita. Ako ste propustili jedno od cijepljenja, važno je da se ono što prije nadoknadi.

Cijepljenje 6 u 1

1. cijepljenje provodi se obično u 3. mjesecu života, 2. u 5. mjesecu života, 3. od 11. (do 12.) mjeseca života, najranije 6 mjeseci nakon 2. cijepljenja.

Cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka, rubeole (MMR)

Ako se prvo cijepljenje provodi u 10. do 12. mjesecu života, drugo cijepljenje slijedi u razmaku od 3 mjeseca. Ako se 1. cijepljenje provodi nakon 1. godine života, za 2. cijepljenje treba poštovati minimalni vremenski razmak od 4 tjedna. Izostavljena 1. i/ili 2. cijepljenja protiv MMR-a mogu se besplatno nadoknaditi u okviru akcije besplatnog cijepljenja u bilo kojoj životnoj dobi.

Oralno cijepljenje protiv rotavirusa

Rotavirusi su najčešći uzročnici povraćanja i proljeva (gastroenteritis) u dojenčadi i male djece. Oni uzrokuju više od polovice bolesti popraćenih proljevom u toj starosnoj skupini. Što je dijete prilikom prve zaraze mlađe, to se očekuje teži razvoj bolesti. Stoga s oralnim cijepljenjem protiv rotavirusa treba započeti što ranije moguće, od navršene 6. tjedna života. Ovisno o odluci Ministarstva zdravlja, cijepljenje se u okviru akcije besplatnog cijepljenja provodi cjepivima Rotarix® ili Rotateq®. Oba cjepiva mogu se davati od navršene 6. tjedna života. Ovisno o cjepivu, djeca se cijepuju dva puta (Rotarix®) ili 3 puta (Rotateq®). Serija cijepljenja mora biti završena u 24. tjednu života (Rotarix®), tj. 32. tjednu života (Rotateq®). Promjena cjepiva nije predviđena.

U 2020. se besplatna cijepljenja provode cjepivom Rotarix®.

Konjugirano polivalentno cjepivo protiv pneumokoka (PNC)

Tijekom prvih dviju godina života (invazivna) pneumokokna oboljenja popraćenih trovanjem krvi ili gnojnim meningitisom, čiji je tijek bolesti vrlo težak, ubrajaju se među najčešće infekcije koje su opasne po život i uzrok su trajnih oštećenja. Stoga se PNC cijepljenje prema austrijskom planu cijepljenja preporučuje za dojenčad od 3. mjeseca života.

Svakako se preporučuje početak serije cijepljenja u 3. mjesecu života. Naime, većina slučajeva pneumokoknog meningitisa javlja se u 2. polugodištu prve godine života. Ovisno o odluci Ministarstva zdravlja, koriste se cjepiva Synflorix® ili Prevenar®. U 2020. se za besplatno cijepljenje upotrebljava Prevenar 13®. 1. cijepljenje provodi se u 3. mjesecu života, 2. u 5. mjesecu života, a 3. u 12. (do 14.) mjesecu života, odnosno 7 do 9 mjeseci nakon 2. cijepljenja. PNC cjepivo može se dati istovremeno s cjepivom 6 u 1. Ako se 1. cijepljenje provodi tek u 2. godini života, preporučuju se samo dva cijepljenja u razmaku od najmanje 8 tjedana. Djeca s povećanim rizikom mogu besplatno nadoknaditi PNC cijepljenje do 5. godine života.

(U kućici dolje prikazana je shema cijepljenja, ovisno o početku prvog cijepljenja)

OSTALA VAŽNA CIJEPLJENJA DOJENČADI I MALE DJECE

Osim cijepljenja koja dobivate besplatno na temelju ove knjižice, austrijski plan cijepljenja preporučuje i neka druga cijepljenja za dojenčad i malu djecu koja morate sami platiti. Razgovarajte s liječnikom o tome koja bi cijepljenja za vaše dijete bila korisna i nužna:

Meningokoki

Zbog epidemiološke situacije, cijepljenje djece i mladih protiv meningokoka B preporučuje se, po mogućnosti, od navršenog 2. mjeseca života. Cijepljenje konjugiranim monovalentnim cjepivom protiv meningokoka skupine C preporučuje se od 2. godine života, a moguće je od navršenog 2. mjeseca života. Broj potrebnih cijepljenja ovisi o početku cijepljenja i korištenom cjepivu. Između 11. i 13. godine života trebalo bi primiti dodatnu dozu kroz četverostruko konjugirano cjepivo ACWY (vidi i „Cijepljenja za školsku djecu“).

Varičele (vodene kozice)

Vodne kozice nisu bezazlena infekcija jer se mogu javiti vrlo teške popratne bolesti (komplikacije). Stoga se ovo cijepljenje već ubraja u općenito preporučena cijepljenja. Prima se u dva navrata s vremenskim razmakom od najmanje 4 tjedana. Preporučuje se u 2. godini života, ali se može provoditi već od navršenog 9. mjeseca života.

Cijepljenje protiv krpeljnog meningoencefalitisa (FSME)

Štajerska je područje s naročito puno krpelja koji mogu prenositi virus FSME. Stoga se FSME cijepljenje preporučuje od navršene 1. godine života. Osnovna zaštita postiže se kroz dva cijepljenja u razmaku od 1 - 3 mjeseca i 3. cijepljenjem nakon 5 - 12 ili 9 - 12 mjeseci (ovisno o cjepivu).

Hepatitis A

Cijepljenje se za svu djecu preporučuje od 2. godine života, a posebno prije uključivanja u ustanove za zajednički boravak djece (npr. vrtići, jaslice). 2. cijepljenje provodi u razmaku od 6 mjeseci. Docjepljivanje prema trenutačnim spoznajama vjerojatno nije potrebno.

Influenca (prava virusna gripa)

Cijepljenje se preporučuje za djecu od 7. mjeseca života. Cjepivo protiv influence trebala bi dobiti u prvom redu djeca koja su zbog kroničnih bolesti pluća, srca, krvotoka, bolesti bubrega, poremećaja metabolizma kao i urođenih i stečenih poremećaja imunološkog sustava izložena većem riziku.

ŠKOLSKA DJECA, MLADI, ODRASLI

Program besplatnog cijepljenja

U okviru akcija besplatnog cijepljenja, od 7. godine života provodi se docjepljivanje protiv difterije, tetanusa, dječje paralize i hripavca, odnosno nadoknađuje se propuštena osnovna imunizacija protiv hepatitisa B. Docjepljivanje protiv hepatitisa B preporučuje se od 8. godine života. Eventualno propušteno cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka i rubeole trebalo bi obavezno nadoknaditi u što kraćem roku. Za sigurnu zaštitu preporučuju se dva cijepljenja. Sigurna zaštita od rubeole posebno je važna za djevojke prije moguće trudnoće. Cijepljenje protiv humanog papiloma virusa (HPV) besplatno je za djevojčice i dječake od navršene 9. do navršene 12. godine života (12. rođendan). Pruža zaštitu visokog stupnja od raka grlića maternice i od genitalnih bradavica. Cijepljenje se provodi u dva navrata, s razmakom od 6 mjeseci. Za zaštitu od meningokoka postoji mogućnost besplatnog cijepljenja od 11. do 13. godine života četverostrukim konjugiranim cjepivom (ACWY). Cijepljenje se preporuča čak i za stariju djecu/mladež u slučaju određenih ranijih bolesti i kao cijepljenje prije putovanja, ali u tom slučaju morate sami platiti troškove. Besplatna cijepljenja u školskoj dobi nude se u školi, pri liječnicima, u stanicama za cijepljenje okružnih poglavarstava, u stanicama za cijepljenje pokrajine Štajerske te u Gradskoj upravi grada Graza.

Preporučena cijepljenja koja nisu obuhvaćena besplatnim programom:

Cijepljenje protiv FSME-a posebno je povoljno u okviru školskog cijepljenja, a važno je prije svega za područje Štajerske. U školskoj dobi eventualno bi trebalo nadoknaditi, tj. upotpuniti zaštitu cijepljenjem protiv vodenih kozica, meningokoka B, tj. hepatitisa A. Protiv influence bi se trebalo cijepiti svake godine. Od navršene 12. do navršene 15. godine se cijepljenje protiv HPV-a (2 cijepljenja) može dobiti po povoljnoj cijeni u javnim stanicama za cijepljenje. Odrasli bi svakih 10 godina trebali ponoviti cijepljenje protiv difterije, tetanusa, hripavca i dječje paralize, a od 60. godine života svakih 5 godina. FSME treba obnavljati svakih 5 godina, a od 60. godine života svake 3 godine. Osobe starije od 50 godina trebale bi se cijepiti protiv herpesa zostera (pojasastog opisa), a od 60 godina protiv pneumokoka (upale pluća), budući da rizik od teških infekcija u toj dobi značajno raste.

Cijepljenje protiv influence („stvarne gripe“) preporučuje se svim odraslim osobama. Treba ga ponavljati svake godine jer se cjepiva svake godine usklađuju s novim sojevima influence.

Rizik od komplikacija uslijed cijepljenja

Cijepljenje je postupak koji „oponaša“ prirodni način zaštite. Reakcije u smislu nuspojava uzrokovanih cijepljenjem ne mogu se nikada u potpunosti isključiti. Stoga rizik i moguće posljedice „prirodnog“ oboljenja treba procijeniti u odnosu na moguće rizike cijepljenja.

O mogućim reakcijama na cijepljenje i nuspojavama možete se informirati kod svojeg liječnika ili pročitajte stručne informacije o cjepivima na internetskoj stranici sozialministerium.at u odjeljku „Cijepljenje“. Zbog strogih postupaka odobrenja i kontinuiranih kontrola, ozbiljne komplikacije nakon cijepljenja iznimno su rijetke. Necijepljenje je puno opasnije. Samo cijepljenje pruža stvarnu zaštitu!

Kada dijete ne bi trebalo cijepiti?

- u slučaju akutnih bolesti popraćenih povišenom tjelesnom temperaturom
- u slučaju poznate alergije na sastojke cjepiva

Obavijestite svojeg liječnika...

- ako je vaše dijete „općenito sklono“ alergijama (npr. neurodermitis, ekcemi) ili već boluje od nekih drugih (kroničnih) bolesti
- o tome kako je vaše dijete dosad „podnosilo“ cijepljenja i ako se u vrijeme cijepljenja u vašem okruženju pojavila infektivna bolest.

U slučaju hunjavice i/ili lagano povišene temperature, liječnik će o cijepljenju vašeg djeteta odlučiti nakon što ga pregleda.

Za posebna pitanja...

možete se obratiti Sveučilišnoj dječjoj klinici Graz (Infektivni odjel, tel. 0316/385-14588) ili Dječjem odjelu na LKH Hochsteiermark/Leoben (tel. 03842/401-2438).

Savjete o putovanjima i cijepljenju dobit ćete pri Stručnom odjelu Zdravlje i upravljanje njegom, tj. u savjetovalištu za putovanja i cijepljenja (tel. 0316/877-3577) i pri Zavodu za higijenu (tel. 0316/385-73627). Dodatne informacije o cijepljenjima dobit ćete na www.vorsorgemedizin.st te pri Stručnom odjelu Zdravlje (tel. 0316/877-3546 ili -3526) kao i od vašeg liječnika.

Impresum:

Pokrajina Štajerska, Stručni odjel – Zdravlje i upravljanje njegom, Friedrichgasse 9, 8010 Graz; (DVR 0087122);

Koncept: Conclusio PR-Beratungs Gesellschaft mbH, 8010 Graz, © 2020

Dr. Jasmin Novak, Konrad Lindner

Tehnička realizacija at.software, Katzianergasse 10, 8010 Graz

Fotografije: Harry Schiffer, Shutterstock, gettyimages, Comstock, Fritz, Glaser

Tisak: Steiermärkische Landesdruckerei, 8020 Graz

Tiskano na trošak pokrajine Štajerske

Prijevod: Kern Austria GmbH